

Nr 288

Av herr Nelander m. fl., om vidgat samarbete mellan Centralkommittén för svenskt tekniskt bistånd och Svenska missionsrådet.

(Lika lydande med motion nr 184 i Första kammaren)

Bidraget till bilateral verksamhet för tekniskt bistånd till utvecklingsländer under tredje huvudtiteln har i årets statsverksproposition höjts med 8 100 000 kronor. Denna höjning kan inte annat än väcka tillfredsställelse bland dem som är medvetna om vårt lands ansvar för jordens många fattiga och tekniskt föga utvecklade länder. Tillblivelsen av en mängd stater i de forna koloniserade områdena av Afrika under de senaste åren har med all önskvärd tydlighet visat, att dessa länder för sin ekonomiska, sociala, kulturella och politiska utveckling i hög grad är beroende av de rikare och mera lyckligt lottade nationerna.

F. d. Belgiska Kongo utgör ett färskt exempel på den risk ett sådant land löper, då det får sin politiska frihet utan att vara tekniskt rustat att förvalta den. Riskerna är stora — inte blott för det land det gäller utan också för världsfreden. Men även i de fall då den inre freden bevaras finner man tyvärr en klar tendens, som tyder på att de unga stater vilka lämnas att själva lösa sina problem förr eller senare glider in i politiska system, vilka äventyrar den vunna friheten för medborgarna.

Inför de oerhörda krav som utvecklingsländerna moraliskt ställer på oss som en välfärdsnation, måste vi öka våra resurser och utsträcka vår hjälp så att den når så många som möjligt men samtidigt blir så effektiv, som man rimligen kan kräva. Det är med tanke härpå som vi motionärer skulle önska att ett intimare samarbete etablerades mellan Centralkommittén för svenskt tekniskt bistånd och de svenska missionsorganisationerna, samtliga representerade i Svenska missionsrådet.

Knappast någon torde i dag kunna förneka, att det inom de svenska missionsorganisationerna finnes en elit av tekniska experter, vilka genom grundliga studier och genom kännedom om folk, språk och förhållanden i de länder de arbetar i skulle vara mycket användbara i dessa sammanhang. Ingen torde väl heller numera diskriminera läkare, sköterskor, lärare och ingenjörer därför att de stått eller står i missionstjänst. Tvärtom har årets händelser i Kongo kanske mer än något annat visat att missionärerna var de

som lättast kunde sättas in i FN-tjänst. Det var klart, att t. ex. deras språkkunskaper var en oersättlig tillgång vid umgänget med landets folk.

Det förefaller oss därför rimligt att den svenska biståndsverksamheten i större utsträckning än hittills skulle begagna sig av missionsorganisationerna i olika uppdrag. Likaså borde intet hinder finnas — vilket också utsades i statsutskottets utlåtande nr 47 år 1960 i anledning av en liknande motion — att svensk bilateral hjälp förmedlas av svenska missionsorganisationer när så kan anses lämpligt, ej heller att missionärerna biträder vid urvalet av stipendiater.

Statsutskottets tidigare citerade uttalande gav vid handen, att ett sådant samarbete redan ägt rum i begränsad omfattning. Det är icke motionärerna bekant, att under det gångna året några sådana kontakter knutits mellan de svenska missionerna och centralkommittén, vilket vi livligt beklagar.

Det är att märka att de stipendier som under det gångna året ställts till förfogande för kongoleser av Frankrike och USA i stor utsträckning förmedlats genom missionsorganisationer. Av kanske ännu större intresse i detta sammanhang är att den danska regeringen är inne på samma tankegång. I ett tal inför Danska missionsrådet framkastade statsminister Kampmann den tanken, att en del av de medel som staten ställer till förfogande för hjälp åt utvecklingsländerna skulle kunna kanaliseras genom missionsorganisationerna lika bra som genom andra organ. Underhandlingar pågår f. n. mellan regeringen och missionsrådet om formerna för detta samarbete.

Det förefaller orealistiskt att misstänka att hjälp förmedlad genom missionärerna skulle få en sådan »religiös karaktär» att den inte skulle accepteras. Missionärernas integritet torde väl bäst bevisas av att de kunnat stanna kvar i många av dessa länder, när andra kategorier av vita tvingats resa därifrån.

Fördelen med en sådan ordning är tydlig. Hjälpprogrammet skulle i de flesta fall kunna genomföras med ett minimum av administrativa kostnader, eftersom personal redan finns på plats; den administrativa apparaten existerar redan. Missionärerna skulle sannolikt ställas fritt till förfogande för projektens genomförande. Det har kommit till motionärernas kännedom att samarbete av detta slag under året ägt rum mellan Rädda barnen och Svenska missionsförbundet. Då det visade sig svårt för Rädda barnen att genomföra sitt hjälpprogram i samband med oroligheterna i Nedre Kongo under juli—augusti månader, kunde Svenska missionsförbundets sjukvårdsorganisation utan kostnad för Rädda barnen genomföra denna aktion. Hjälpens kom alltså helt de svältande och sjuka barnen till godo. Det är sålunda för att beskära omkostnaderna som denna väg föreslås.

Det svenska bilaterala hjälpprogrammet har koncentrerats till vissa länder, och det är motionärernas mening att dessa åtaganden i första hand skall genomföras. Men i den mån medel kan ställas till förfogande skulle en viss spridning av projekten vara till gagn. Även i dessa fall skulle en anknytning

till existerande missionsorganisationer kunna ske. I många av de unga länderna i Afrika har missionärerna gjort det svenska namnet känt och aktat. Det är naturligt att dessa folk, som under årtionden upplevt Sverige som ett generöst land, gärna skulle vilja se en officiell bekräftelse av det arbete som utförts på frivillighetens väg.

De insatser som kunde komma i fråga måste med hänsyn till de nuvarande ekonomiska resurserna bli av ganska begränsat omfång. Men även ett sådant hjälpprogram i form av upprustning och utvidgning av industri- och yrkesskolor, skolor, försöksjordbruk etc. skulle ha en good-will-skapande effekt.

Med hänsyn till vad som ovan sagts får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala sig för

att ett intimare samarbete mellan Centralkommittén och Svenska missionsrådet kommer till stånd,

att en viss spridning av den svenska hjälpverksamheten åstadkommes i syfte att knyta kontakter med de nya staterna i Afrika och att dessa insatser kan förmedlas även genom svenska missioner, samt

att likaledes de i dessa länder arbetande svenska missionerna får möjlighet att medverka vid urvalet av stipendiater.

Stockholm den 25 januari 1961

<i>Eric Nelander</i>	<i>Evert Svensson</i> i Kungälv	<i>Olof Hammar</i>
<i>Sven Gustafson</i> i Göteborg	<i>Axel Gustafsson</i> i Borås	<i>Arne Magnusson</i> i Jönköping
<i>M. Berglund</i>	<i>Einar Rimmerfors</i>	<i>Märta Boman</i>
<i>Olaus Nyberg</i>	<i>Arvid Nilsson</i> i Lönsboda	<i>Daniel Wiklund</i> i Stockholm
<i>Thorvald Källstad</i>	<i>David Svenungsson</i>	<i>Carl Eric Hedin</i>
<i>Harry Carlsson</i>	<i>Ake Zetterberg</i>	<i>Yngve Hamrin</i>
<i>Dag R. Edlund</i>	<i>Augustinus Keijer</i>	<i>Henning Carlsson</i> Huskvarna
<i>Gunnar Larsson</i> i Luttra	<i>Elias Jönsson</i> i Ingemarsgården	<i>Rune Gustavsson</i> i Alvesta
<i>James I. A. Dickson</i>		<i>Jöns Nilsson</i> i Bästekille